

## **Pensionärsorganisationernas (PO) synpunkter till budget 2018-2022:**

Härryda Kommun har fortsatt god ekonomi om än med minskande överskott under perioden. Sektorn för socialtjänst har mycket god kostnadskontroll. Vad som hänför sig till äldresektorn dvs personer över 65 år framgår inte av redovisningen.

Vi är mycket tacksamma för de förbättringar som skett vad gäller regler vid biståndsbedömning om behovet av särskilt boende men även antal duschar per vecka och samtalstid. Med tillfredsställelse noterar vi uppdraget på sid 11 i Alliansens budget gällande Trygghetsboende. Vi vill också påpeka att skapande av 100 trygghetsbostäder medför en beräknad kostnadssänkning på ca 10 000 000 kr årligen för kommunen vilket utgör en winwin situation för alla kommuninvånare.

### **Äldreanpassade bostäder**

16% av kommunens invånare utgörs av personer över 65 år. 16 % av allt som planeras och byggs inom kommunen bör tills vidare utgöras av äldreanpassade bostäder av alla slag. Dessa skall vara dels hyresrätter, bostadsrätter samt av olika storlek i integrerade områden i alla kommundelar.

Med äldreanpassade bostäder avses

- Trygghetsbostäder utan biståndsbedömning (ex Majviken)
- BGT-boenden med biståndsbedömning
- Särskilda boenden dels för Demens- och dels Somatiskt sjuka båda biståndsbedömda. Se även nedan Prognosmodell
- Palliativt boende efter terminalt samtal se även nedan Palliativt boende

Behovet av ett särskilt kösystem till Trygghetsboende utan biståndsbedömning bör dock utredas då bristen lär bli stor de närmaste åren. Det är mycket viktigt att trygghetsboenden inrättas i samtliga kommundelar.

Vi har inte fått klarhet i om **Prognosmodellen för särskilt boende** numera bygger på verklig befolkningsprognos i stället för antal biståndsbedömda. Ökningen till följd av nya regler för medicinskt färdigbehandlade vid SU, har inte heller funnits med vid tidigare prognoser.

Vi vill därför att kommunen beslutar om tidigareläggning av utbyggnad av särskilt boende i Mölnlycke från 2019 till 2018 då vi inte bedömer att antalet bostäder av detta slag räcker.

### **Maxtaxan**

63 kommuner bl. a. Stockholm, Lerum, Öckerö, Uddevalla, Orust, Halmstad, Partille de flesta med sämre ekonomi än Härryda har avstått från denna höjning då den drabbar främst äldre med låg pension. Detta bör även tillämpas i vår kommun.

Dessutom finns ingen bakgrundskalkyl för höjningarna, 400 000 kr resp 600 000 kr i två år. Höjningarna utgör en mycket stor belastning per person för de som drabbas medan en mycket liten höjning av något annat kunnat spridas ut på ett stort antal invånare. Våra fattigaste och biståndsbedömda invånare mestadels kvinnliga fattigpensionärer kan inte demonstrera mot sina höjningar som andra mer resursstarka invånare förmår.

**Larmavgiften** höjdes så kraftigt att enligt uppgift flera avstått från larm vilket är mycket allvarligt. Enligt Seniorens 14 februari i år tillhör Härryda den kommungrupp som saknar policy för larmtjänster. I investeringsbudgeten finns anslag för IT-investeringar vari ingår larm för övergång till digitalteknik. Detta kan på sikt medföra kostnadsbesparingar. Vi behöver få veta antalet pensionärer med larm och dess fördelning i kommunen. Vilka villkor gäller för larmbolaget eller personalen om det är den som larmas? Vi anser att kommunen bör ta fram en policy för larmtjänster.

### **Palliativ vård**

Inom socialtjänstens ledning finns medicinskt ansvarig sköterska (MAS) som säkerställer att den vård och behandling som ges inom det ansvarsområde som kommunen har är av god kvalitet. Den förändring och skärpning av hemtagning av färdigbehandlade personer som skedde 2016-01-01 på SU har lett till större krav på personalen särskilt gällande palliativ vård som inte fungerar för närvarande. Hönekulla gård avsett för korttidsboende används nu i stor utsträckning för palliativ vård. Vi instämmer inte med sid 72 punkt 4, 5te raden ”i den takt som ekonomin tillåter”. Vi anser att frågan om palliativ vård inom kommunen är **akut** till följd av de nya hemtagningsreglerna. Man får inte ligga kvar och dö på SU längre.

Wallenstam har i sin plan för Mölnlycke fabriker angett en yta för Palliativ vård. Det är av stor vikt att frågan bereds med skyndsamhet. Se även protokoll från KPR 2017-02-02 bilaga 1 sid 2.

Vård och omsorgsenheten bör därför få i uppdrag att utreda inrättande av en separat palliativ enhet som ger förutsättningar för en bra livskvalitet till livets slut med specialutbildad personal.

Hönekulla gård bör snarast i väntan på en palliativ enhet delas i två delar där de som bor där i livets slutskede inte blandas med dem som är under utredning, föremål för rehabverksamhet, avlastningsboende eller annat. Döende personer skall inte behöva riskera att i den mån anhöriga inte vakar dygnet runt obehöriga vandrar in och rekognoserar bland de döendes saker. De döendes bostäder måste ha lås som endast kan öppnas av anhöriga och personal. En kvalitetsplan måste följas som säkerställer att smärtlindring vid skelett cancer/motsvarande inte glöms bort av personalen eller ges vid fel tidpunkt.

### **Kontinuitet**

Startandet av en bemanningsenhet välkomnas. Förstärkning av budgeten för hemtjänsten behövs om målet 12 olika personal per vårdtagare/14 dagar skall uppnås. För närvarande ligger målet på 15 stycken vilket är högt. Vårdtagare som vårdas i hemmet och som haft terminalsamtal skall inte behöva ha fler än 12 olika personal. Det är inte acceptabelt med 25 eller betydligt fler vilket inträffade föregående sommar.

Vi vill ha en månatlig uppföljning av antal olika personal/ hemtjänsttagare alternativt en utredning av kommunrevisorerna. Särskilt sommarmånaderna är kritiska gällande utbildad personal. För de som är helt ensamma utan anhöriga som kan tala för sig och sin döende anhörige/a är det mycket besvärligt. Vi instämmer helt med skrivningen under punkt 1 sid 72, vilken är mycket bra. Förstärkning av budget för natttjänstens hembesök har tidigare finansierats via statsbidrag. Har de statsbidragen upphört?

På sid 71 läser vi att andelen brukare som upplever att de ej kan påverka tiden för när hjälpen utförs är 35%. Det är för stor andel och låg kvalitet.

## **Uppdrag 2 Giftfri kommun och äldre**

Vi instämmer med allt som skrivits på sidan 15. Detta är vår framtid dvs våra barn och barnbarns framtid. Vi vill dock uppmärksamma de plastpaket som levereras till våra hemtjänsttagare. De innehåller en hel del kemikalier, är plastförpackade, maten har transporterats mycket långa sträckor, de är förhållandevis dyra och inte i alla avseenden passande för äldre personer. Vi vill se en annan mathållning inkluderande i första hand friskvård (läs även Folkhälsa är politik sid 85-86) där våra äldre får möjlighet att äta nylagad mat vid våra äldreboenden och få viss social samvaro. I den mån detta inte går bör maten kunna hämtas/avlevereras nylagad som skedde tidigare i kommunen. Kylning och varmhållning är numera möjlig. I Skärhamn finns en sådan enhet. Skulle en ny upphandling äga rum vill vi delta vid upprättande av kravspecifikationen och praktisk utvärdering av densamma. Vi kan säkerställa de krav som finns i uppdrag 2.

### **Akut mobilenhet eller läkarmedverkan i hemsjukvård**

För kommuner inom VGR som prövat mobila akutteam har resultatet varit mycket framgångsrikt. PO vill att kommunen i diskussioner med regionen aktivt driver frågan. PO anser att det i kommunen bör finnas ett mobilt medicinskt team med geriatrisk kompetens och med särskilt uppdrag att bl.a. bedriva preventiv sjukvård och hemsjukvård för äldre i kommunen. Ett akutteam skulle både skapa trygghet för sjuka äldre och vara ekonomiskt. Projekt läkarmedverkan i hemsjukvård som drivs av region Halland i Kungsbacka bör också studeras. Härryda kommun bör i samverkan med regionen utveckla ett liknande projekt i vår kommun.

### **Enkät**

PO föreslår att förvaltningen snarast gör en ingående analys av det verkliga behovet av äldreboendestäder av alla slag i kommunen i samråd med PO. men även med stöd av universitetet.

Analysen bör ge ökad kunskap om bland annat;

- hur många äldre i kommunen som känner otrygga i det egna boendet
- hur många som upplever sig inlåsta i sina egna bostäder utan tillgång till hiss
- hur många som har bostäder som ej är tillgänglighetsanpassade och
- hur många som är beroende av omfattande stöd från närstående
- hur många som kan tänka sig att flytta

-OSV

### **Kollektiva resor för personer över 65**

Utbudet av kommersiell och kulturell service i vår kommun är inte heltäckande för äldre över 65 år. Det innebär att resor till våra grannkommuner erfordras. Vi vill därför föreslå att fria kollektivresor införs för personer över 65 år för resor till Mölndal, Göteborg, Partille och Borås.

### **Bostäder för äldre i Hällingsjö**

I de politiska inriktningsmålen står det att alla orter i Härryda kommun skall utvecklas men i lokalresursplanen finns ingen planering de närmsta 5 åren av nya bostäder i Hällingsjö. Denna

ort har också behov av äldreanpassade bostäder. Enligt förvaltningens förslag till verksamhetsplan 2017 – 2019 finns det mark tillgängligt som på kort tid kan bebyggas. Idag finns ingen detaljplan upprättad för området. Ett varierat utbud av bostäder underlättar möjligheten för de äldre att bo kvar på sin ort.

### **PO framför följande förslag:**

**att** byggande av trygghetsbostäder utan biståndsbedömning påskyndas i alla kommunelar

**att** maxtaxan inte höjs under de kommande två åren

**att** riktlinjer för en larmpolicy tas fram i samråd PO och att larmavgiften inte förändras före ny teknik upphandlats

**att** kommunen skyndsamt utreder förutsättningarna för inrättande av en separat **palliativ enhet** som ger förutsättningar för en bra livskvalitet vid livets slut med specialutbildad personal

**att** man i samband med inrättande av den nya bemanningsenheten särskilt beaktar målet max 12 olika personal per hemtjänsttagare

**att** den planerade utbyggnaden av särskilt boende i Mölnlycke tidigareläggs från 2019 till 2018

**att** verka för att skapa ett medicinskt mobilt team för de mest sjuka i eget boende i kommunen

**att** Förvaltningen snarast låter genomföra en omfattande enkät alt. djupintervjuer för att rätt belysa de äldres behov av stöd och boende i samråd med pensionärsorganisationerna och med stöd av forskning o h vetenskap

**att** kommunen påbörjar en dialog med västtrafik för införande av fria resor till närliggande kommuner för personer fyllda 65 år

**att** snarast upprätta detaljplan för byggande av äldreanpassade hyresbostäder i Hällingsjö

Till sist PO fortsätter sitt arbete med att följa upp arbetet med tablettgenomgång vid vårdcentralerna för alla fyllda 75 år.